

Vlaams
Parlement

stuk **1792** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 5 november 2012 (2012-2013)

Gedachtewisseling

over het Jaarverslag 2011
van de VRT en over het rapport 2011
van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)
‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep van
de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap’

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Tommelein

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

INHOUD

I.	Toelichting van het rapport 2011 van de Vlaamse Regulator voor de Media betreffende ‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap’	4
II.	Toelichting van het Jaarverslag 2011 van de VRT	5
1.	Algemene situering van het Jaarverslag 2011 door de heer Luc Van den Brande, voorzitter raad van bestuur	5
2.	Toelichting van het Jaarverslag 2011 door mevrouw Sandra De Preter, gedelegeerd bestuurder	6
3.	Verduidelijking van enkele financiële aspecten van het Jaarverslag 2011 door de heer Willy Wijnants, directeur Algemene Zaken	8
III.	Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers	11
1.	Vragen van de heer Bart Tommelein	11
2.	Vragen van de heer Veli Yüksel	13
3.	Vragen van de heer Wim Wienen	14
4.	Vragen van de heer Wilfried Vandaele	15
5.	Vragen van de heer Bart Caron	16
6.	Vragen van de heer Jurgen Verstrepen	17
7.	Vragen van de heer Philippe De Coene	19
8.	Antwoord van de VRT op de gestelde vragen	20
	Gebruikte afkortingen	26

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 3 juli 2012 een gedachtewisseling met vertegenwoordigers van de VRT en VRM.

De VRT stelde ten behoeve van de commissieleden zijn Jaarverslag 2011 voor. Dit jaarverslag wordt overeenkomstig artikel 21 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie elk jaar vóór 30 september voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Tevens werd het rapport 2011 van de Vlaamse Regulator voor de Media voorgesteld betreffende ‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap’. Conform artikel 218, §2, 9°, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie oefent de VRM immers een inhoudelijk toezicht uit op de naleving door de VRT van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en rapporteert hier jaarlijks over aan de Vlaamse Regering.

I. TOELICHTING VAN HET RAPPORT 2011 VAN DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA BETREFFENDE ‘TOEZICHT OP DE NALEVING DOOR DE OPENBARE OMROEP VAN DE BEHEERSOVEREENKOMST MET DE VLAAMSE GEMEENSCHAP’

De heer *Eric Brewaeys*, voorzitter van de algemene kamer VRM, deelt mee dat de VRT de meeste gewone en afgeleide performantiemaatstaven heeft gehaald. Dit werd slechts in enkele gevallen niet gerealiseerd. Die elementen zijn echter niet doorslaggevend in de eindbeoordeling.

De eerste maatstaf, 90 percent van de bevolking bereiken, werd met een percentage tussen 94,8 en 97,9 percent per maand, bereikt. Ook het weekbereik tussen 83,5 en 93,6 percent overschrijdt het minimum van 80 percent. Alleen voor het weekbereik van 80 percent van de verschillende radiokanalen blijft men 0,2 percent onder de norm. Met 73,1 percent werd ook de norm voor journaals en informatiemagazines bereikt. De nieuwsbulletins op de radiokanalen haalden 95 percent, terwijl de norm 80 percent bedraagt.

Voor het voorgeschreven gevarieerd gamma aan cultuuruitingen werd met 39,3 percent het minimum van 20 percent van de bevolking ruim gehaald. Voor de educatieve opdracht werd op weekbasis 37,6 percent behaald. De minimumnorm is 25 percent. De maatstaf voor permanente kwaliteitsbewaking werd overal gehaald behalve voor het ondertitelingsaanbod, met 92 percent in de plaats van de vooropgestelde 95 percent. Voor Vlaamse muziekproducties werd met 25,4 percent het minimum van 20 percent overschreden. Het Nederlandstalige muziekprofiel van Radio 2 wordt door het publiek herkend. Voor Vlaamse producties werd 66,4 percent gehaald, terwijl de norm 50 percent is.

In de digitalisering van het productie- en distributieproces werden de maatstaven gehaald, behalve voor audio, waar de digitalisering van het cd-archief nog niet volledig is. Alle doelstellingen in de kwaliteitscontrole van de hele productieketen werden behaald behalve voor de ontvangst van de middengolfzenders en zowel het bereik als de binnenontvangst van DAB.

In de uitbouw van de VRT tot innovatieve, efficiënte en lerende digitale omroeporganisatie werd alleen maatstaf 14.4 niet gehaald. Die maatstaf schrijft immers voor dat 100 percent van de medewerkers over een periode van 5 jaar een opleiding dient te volgen, terwijl men 85 percent realiseerde. De maatstaf voor de personeelskosten werd wel behaald, voor zover de controle van de regulator daarop volledig was, net zoals die voor diversiteit en pensioenproblematiek. Voor het niet presenteren van de geconsolideerde jaarrekening IFRS-normenkader roept de VRT zoals elk jaar de verzachtende omstandigheid in dat deze inspanning veel kost maar weinig toevoegt.

Of de norm voor diversiteit in het kader van de afgeleide performantiemaatstaven werd behaald, valt bij gebrek aan gegevens niet met 100 percent zekerheid aan te tonen. Voor investeringen in Vlaamse fictie werd de doelstelling behaald, behalve voor het samenwerkingsakkoord met het VAF.

De heer Brewaeyts concludeert dat het rapport voor het overgrote deel bijzonder goed is: slechts enkele onderdelen van maatstaven werden niet gehaald en voor slechts enkele van de afgeleide maatstaven waren onvoldoende gegevens voorhanden. Tot slot beveelt de VRM aan het permanente meetsysteem verder uit te bouwen.

II. TOELICHTING VAN HET JAARVERSLAG 2011 VAN DE VRT

1. Algemene situering van het Jaarverslag 2011 door de heer Luc Van den Brande, voorzitter raad van bestuur

De heer *Luc Van den Brande* verwijst naar de maatschappelijke en democratische functie van de VRT. Het treft hem dat de commissie met haar vele vragen laat blijken dat zij sterk geïnteresseerd is in de VRT en haar beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Het vertrouwen dat regering en parlement aan de omroep schenken, moet elke dag opnieuw waargemaakt worden.

De besparingsinspanning van de VRT van 102,2 miljoen euro is verhoudingsgewijs de grootste die enige openbare omroep in de EU de afgelopen tijd deed. Conform de tweede begrotingscontrole van 2012 moest bijkomend nog eens 3,9 miljoen euro worden bespaard. De geïnvesteerde overheidsmiddelen per Vlaamse mediagebruiker daalden met 8 percent van 48,5 euro in 2010 naar 44,5 euro in 2011.

Zowel interne als externe transparantie is belangrijk, met uitzondering van de vertrouwelijkheid die vereist wordt bij het verwerven van middelen op de commerciële markt (die goed zijn voor 30 percent van de financiering). In het jaarverslag 2011 werd opnieuw meer informatie toegevoegd dan in het voorafgaande jaar, deze keer betreft het institutionele financiering en productplaatsing. Voor het eerst is een interne controleverklaring terug te vinden.

De VRT wordt ondertussen aan dertien verschillende audits onderworpen en ook de interne auditdienst is zeer performant. Het grote aantal parlementaire vragen in het kader van de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Media, is eveneens een factor van controle. In 2011 beantwoordde de minister 196 vragen, in 2012 138, op basis van informatie die de omroep haar op transparante wijze bezorgt. Het parlement is een bondgenoot van de VRT met het oog op het behoud van de dynamiek en transparantie van de openbare omroep.

De extra middelen ten belope van 6,4 miljoen euro werden goed besteed. Een bedrag van 310.000 euro ging naar de toegankelijkheid van het aanbod, naar de operatie om kinderen een plek te bezorgen die vrij is van reclame en andere inbraakvormen. De operatie om Canvas een volwaardige actualiteitsgedreven net te maken kostte 4,1 miljoen euro. Aan nieuwe doelgroepen als jongeren en buitenlanders in Vlaanderen werd 750.000 euro uitgegeven.

De VRT wil in het snel veranderende medialandschap zijn openbare basisopdracht blijven uitvoeren inzake nieuws, duiding, cultuur, educatie, ontspanning en sport. Kwaliteit en maatschappelijke relevantie zijn de rode draad door het aanbod. Omdat de Vlaamse mediagebruiker sterk gehecht is aan lokale inhoud van hoge kwaliteit, is de impact van crossmediale en wereldwijde groepen tot nu toe beperkter dan men zou kunnen verwachten.

Een voorbeeld van de waarden die openbare van private omroepen onderscheiden is dat de eerste meer aandacht hebben voor buitenlands nieuws dan de laatste. Kwaliteit, objectiviteit en neutraliteit van het nieuwsaanbod worden bij de VRT gegarandeerd door het redactiestatuut en de deontologische code. Standaardtaal blijft overal de norm, zowel in de programma's, de websites als de publieke uitingen en contacten. Omdat de VRT een geloofwaardige referentieomroep wil blijven, krijgt de mediagebruiker een meer centrale positie, wordt volop ingezet op digitale media.

De keuze van een nieuwe locatie van de VRT heeft reeds veel politieke aandacht gekregen. De heer Van den Brande deelt mee dat de raad van bestuur op 2 juli 2012 de procedure en de minimale, objectieve selectiecriteria heeft vastgelegd. Centraal daarin staat de mobiliteit, zowel operationeel als wat de bereikbaarheid voor de medewerkers betreft. Als gevolg daarvan komen alleen locaties op minder dan 30 minuten (en 45 minuten in de spits) van het Warandepark in aanmerking. Verder mag de locatie niet verder dan drie km in vogelvlucht liggen van een IC-station met een rechtstreekse verbinding naar de Noord-Zuid-as, waardoor alleen Brussel-Noord, Brussel-Centraal, Brussel-Zuid, Brussel-Schuman, Brussel-Luxemburg, Denderleeuw, Halle, Leuven, Mechelen, Schaarbeek, Vilvoorde en Zaventem-Luchthaven overblijven als mogelijke locaties.

Andere criteria betreffen het bouwprogramma van 50.000m². De stedenbouwkundige voorwaarden moeten ermee verenigbaar zijn. De zakelijke rechten van de aanbieder moeten gewaarborgd zijn. Opdrachtgever is de nv van publiek recht VRT, die hiertoe een onderhandelingsdialoog zal aangaan. De raad van bestuur zag op 23 januari veel goede redenen om voor Brussel te kiezen maar de voorwaarden en de mogelijkheden daartoe moeten aanwezig zijn. Van de drie scenario's gaat de voorkeur van de raad van bestuur uit naar die met een nieuw gebouw, gezien het belang van (energie-)efficiëntie en de gewijzigde ruimtebehoeften. Het is de bedoeling dat de omroep het project realiseert op zijn eigen begroting zonder de gemeenschap bijkomend te belasten. Het gebouw is een essentieel element van het toekomstproject van de VRT.

2. Toelichting van het Jaarverslag 2011 door mevrouw Sandra De Preter, gedelegeerd bestuurder

Mevrouw *Sandra De Preter*, noemt de nieuwe beheersovereenkomst, waarover in het verslagjaar werd onderhandeld, een uitdaging. In datzelfde jaar werden ook de in 2010 begonnen besparingen afgerond. Zij bedankt de medewerkers voor hun inzet wat leidde tot een goed rapport van de VRM. Maar daarmee zijn de uitdagingen niet voorbij. De Vlaamse media staan immers voor een kantelmoment in het mediagebruik van de klant, en veranderingen in de lokale markt, onder meer door de verwachte herpositionering van de SBS-zenders.

Als antwoord daarop zal de omroep nog efficiënter moeten worden op financieel vlak en zijn talentmanagement verder verbeteren, maar hij kan daarbij steunen op de sterkte van de bestaande merken en programma's, en op een trouw publiek. Dat neemt echter niet weg dat hard gewerkt wordt aan vernieuwing.

Mevrouw De Preter presenteert de resultaten uit het verslagjaar, inclusief een terugblik over de gehele afgelopen beheersperiode. De VRT heeft vijf jaar lang de norm van 90 procent publieksbereik overschreden in de verschillende media. Met het totale aanbod werd elke maand 97 tot 98 procent van de Vlamingen bereikt. Voor tv gaat het elke week om 89 tot 90 procent, terwijl in de periode van de vorige beheersovereenkomst de totale kijkduur dankzij de nieuwe technische mogelijkheden nog is toegenomen. Het aantal tv-kijkers is weliswaar stabiel gebleven, maar ze kijken gemiddeld wel vier minuten langer per dag dan twee jaar geleden.

Ook het radiomedium blijft het goed doen bij de Vlamingen, die elke dag 4u35 luisteren. De laatste vijf jaar werd alleen in 2011 de norm van 80 percent net niet gehaald. Elke dag bereiken de VRT-zenders 3 miljoen luisteraars, dus meer dan de helft van alle Vlamingen. De openbare omroep surft ook mee op het succes van de nieuwe media. De website telt 12 percent meer bezoekers, die dat ook steeds meer mobiel doen. Het aandeel van de smartphones daarin steeg van 1 percent begin 2010 tot 10 percent eind 2011, dat van tablets van 1 percent begin 2011 tot ongeveer 6 percent nu. De videoconsumptie steeg spectaculair met 17 percent. In het verslagjaar werden bijvoorbeeld 175 miljoen clips opgestart. In de sociale media tellen vooral radiomerken als Studio Brussel en tv-programma's als Thuis of Basta veel fans.

De gedelegeerd bestuurder is bijzonder gelukkig dat de VRT met zijn nieuws en informatie niet alleen vijf jaar lang de norm haalde, maar ook systematisch het bereik verhoogde. Ondertussen bereikt de omroep met zijn nieuwsaanbod elke dag 73 percent van de tv-kijkers. Het gaat om gemiddeld 890.000 kijkers, op topdagen zelfs om 1,2 miljoen. Verder werden 29 journaals uitgezonden buiten de vaste uitzendingen, waren er live uitzendingen van belangrijke gebeurtenissen en speciale afleveringen en thematische reeksen van Terzake.

In 2011 was ook meer aandacht voor buitenlands nieuws (ondertussen 36 percent van de items) en dat met meer eigen journalisten in het buitenland. Aansluitend bij de bureaus in Washington en Beijing wordt er ook een geopend in Den Haag. Het radionieuws bereikt ongeveer 95 percent van de VRT-luisteraars. Vanaf september 2012 wordt ingezet op verdere differentiatie met eigen bulletins op MNM en Studio Brussel.

Het bereik van de cultuurprogramma's van Eén en Canvas steeg tot bijna 40 percent dankzij 1929 programma's en 1002 uitzendingen in 2011. De vraag naar meer cultuur resulteerde in specifieke programma's op spoor 2 en het systematische aanbod op spoor 3 (Klara en Cobra). Die laatste hebben ook samengewerkt met de culturele sector. Sinds september 2011 wordt ook een selectie van het VRT-cultuuraanbod op Arte Belgique getoond. Ook wat kennis en educatie betreft, stijgt de lijn over de laatste 5 jaar, wat de spreekster illustreert met de maatstaven op weekbasis. Daarnaast zijn er ook uitzendingen op Eén, Canvas en Ketnet (Karrewiet).

Het resultaat voor Vlaamse tv-producties bedraagt 66,4 percent van de totale output in prime time, en is redelijk stabiel over de laatste jaren. De omroep bleef investeren in drama en fictie. Voor 15 tot 20 producties werd samengewerkt met het VAF. De aandacht voor Vlaamse muziekproducties op de radio steeg in de laatste 5 jaar van 20 tot 25,4 percent. In de nieuwe beheersovereenkomst werd de norm opgetrokken tot 25 percent en werden ook doelstellingen toegevoegd voor het Nederlandstalige aanbod (30 percent op Radio 2 en 15 percent op Radio 1).

Wat kwaliteit betreft, tonen de resultaten van de waarderingsmonitor voor tv hoge en stabiele cijfers, ook voor de verschillende onderdelen apart. Voor radio is de waardering eveneens stabiel: de meeste netten halen rond 80 percent. Het succes van Radio 2 is uniek in Europa. In het kader van de contacten met luisteraars, surfers en kijkers kwamen 12 percent minder vragen binnen dankzij de ontwikkeling van een permanent geactualiseerde kennisbank met ruim 1500 vragen en antwoorden. Bijkomend voordeel is dat de overblijvende vragen daardoor sneller kunnen beantwoord worden. Er werden 3424 klachten behandeld, waarvan de meeste technologisch waren, onder meer over streaming en de geluidsbalans. Wat dat laatste betreft, werd een normeringsproject opgestart, waarbij ernaar gestreefd wordt dat ook de andere omroepen het toepassen. Ze wijst ook nog op het goede rapport van de ombudsman.

De deontologische adviesraad speelt een actieve rol en sensibiliseert journalisten het hele jaar door met campagnes en opleidingen, die ook aan technische medewerkers worden aangeboden. Ook het zakboekje werd vernieuwd in het licht van de geüpdatete Vlaamse code voor journalistiek. De programmacharterraad kwam in zijn eerste werkjaar 2011 acht keer samen en heeft bijvoorbeeld de richtlijnen voor productplaatsing verfijnd.

Dankzij enorme inspanningen is het resultaat voor ondertiteling ondertussen 92 percent, tegenover 85 percent in het voorgaande jaar, maar de besparingen hebben niet toegelaten om bijkomende investeringen te doen om de norm van 95 percent te halen, ook al werd op dit onderdeel zelf niet bespaard. Daarbij moet worden opgemerkt dat er in 2011 meer tv werd gemaakt, waardoor het aantal ondertitelde uren met 8 percent gestegen is tegenover 2010.

Diversiteit, waarvoor de openbare omroep de lat heel hoog wil leggen, blijft een belangrijk werkpunt voor de komende jaren. Er werden zes domeinen gedefinieerd. De VRT sensibiliseert programmamakers met het oog op een juiste weerspiegeling van de samenleving in bereik en aanbod. De expertlijst werd uitgebreid met de databank Gelijke Kansen van de overheid en er wordt gesensibiliseerd om aandacht te hebben voor diversiteit in de keuze van getuigen en publiek. Representatie en evenwichtige beeldvorming wordt voortaan jaarlijks doorgelicht. Voor doven en slechthorenden is er de ondertiteling van Terzake sinds 2011, en de Vlaamse Gebarentaal bij Karrewiet en het Journaal. Voor blinden en slechtzienden wordt gewerkt rond audiodescriptie, voor het eerst bij het laatste seizoen van Witse. Het belangenoverleg werd gestructureerd. Tot slot werd in het kader van de sensibilisering van de medewerkers een dag van de handicap georganiseerd evenals 6 diversiteitsstages (in 2012 worden dat er 10). Music for Life was een mobiliserende actie die eind 2012 een goede opvolger krijgt.

Het personeelsbestand is op twee jaar tijd verminderd met 9,4 percent door vrijwillig vertrek, terwijl de doelstelling van de Vlaamse Regering 6 percent is over de hele regeerperiode. Het aantal statutaire personeelsleden daalde van 33 naar 30 percent en die afname gaat de komende jaren door. Vrouwen maken 38 percent van het personeel uit. Dat aandeel is stabiel over de hele beheersperiode, maar in het management is die evolutie positief, gezien hun aandeel in het begin van de periode slechts 29 percent bedroeg. Het aantal managers daalde van 94 naar 50 eind 2011.

Samengevat kan worden gesteld dat de doelstellingen uit de afgelopen beheersovereenkomst grotendeels werden gehaald. In de beheersperiode werd een efficiëntietraject van 102,2 miljoen euro afgelegd, wat uniek is in Europa. Een winst van die omvang is moeilijk te herhalen, ook al mag het streven naar meer efficiëntie niet ophouden.

3. Verduidelijking van enkele financiële aspecten van het Jaarverslag 2011 door de heer Willy Wijnants, directeur Algemene Zaken

De heer *Willy Wijnants* geeft een samenvatting van de financiële resultaten. Opbrengsten minus kosten geeft voor 2010 een deficit van 2,4 miljoen euro. Het onderliggend structureel tekort was in 2010 nog ruim 17 miljoen euro. Het resultaat van 2010 werd verbeterd met 14 miljoen euro eenmalige opbrengsten, in het bijzonder de opbrengsten van de verkoop van het zenderpark. In 2011 is VRT er op 367.000 euro na in geslaagd om break-even af te sluiten. De kosten werden ten opzicht van 2010 met 35 miljoen euro gereduceerd. Zo werd de daling van de opbrengsten met 33 miljoen euro opgevangen.

De opbrengsten bestaan uit vier financieringspijlers. De overheidsfinanciering daalt met 22,3 miljoen euro. De opbrengsten uit de advertentiemarkt zijn gestegen met 3 miljoen euro. Dit vloeit vooral voort uit de radioreclame die met meer dan 6 percent is gestegen in 2011. Een tweede post zijn de boodschappen van algemeen nut die met 14 percent zijn

gestegen. De derde pijler is de exploitatie van het VRT-aanbod, waar een sterke daling opgevangen is door de eenmalige opbrengsten in 2010 door de verzelfstandiging van het zenderpark. In deze pijler zitten ook de inkomsten van de distributeurs. Deze zijn met 5 percent gestegen. De exploitatie van afgeleiden van het VRT-aanbod, de commerciële activiteiten, zijn stabiel.

Aan de kostenzijde ziet men dat de kosten die rechtstreeks kunnen worden toegewezen aan de programmaoutput gedaald zijn met 28,5 miljoen euro. Van 378 miljoen euro naar 349,5 miljoen euro. De belangrijkste reductie werd gerealiseerd bij de televisie. Binnen televisie heeft Eén de grootste kostenbesparing doorgevoerd.

Er is voor 21 miljoen euro bespaard op het aanbod, maar er zijn ook efficiëntiewinsten geboekt voor 44 miljoen euro. De besparing op het aanbod werd gerealiseerd door de afbouw van programma's entertainment en de sportrechten. In 2010 had men ook nog de eenmalige kosten van het WK voetbal.

De post Andere kosten is gedaald van 16,3 miljoen euro naar 9,6 miljoen euro. Deze posten betreffen uitgaven voor voorzieningen, belastingen, waardeverminderingen enzovoort. De daling is het gevolg van het afboeken van een voorziening voor niet opgenomen vakantiedagen. Op vraag van het Rekenhof werd er in 2010 een voorziening voor niet opgenomen vakantiedagen ingeschreven. De minister van Begroting stelde daar vragen bij en gaf de aanbeveling om deze voorziening terug af te boeken. Er is daarover een vergelijk gekomen, met akkoord van de commissaris, om de voorziening niet meer te boeken, maar uitdrukkelijk te vermelden in de toelichting bij het jaarverslag.

Bij de aanvullende financiële informatie is men de laatste tien jaar systematisch verder gegaan in het verhogen van de transparantie. Vanaf het jaarverslag 2002 geeft men toelichting bij de jaarrekening en de uitvoering van het financieel plan van de beheersovereenkomst. Sinds 2004 komt daar een aanzienlijk deel financiële informatie bij, bijvoorbeeld de toelichting over de nettokosten van de publieke opdracht. Dit gebeurde naar aanleiding van de klacht van de commerciële zenders op het tijdelijk Sporzakanaal in 2004. Op vraag van de Europese Commissie wordt daarover sinds 2004 in het jaarverslag transparantie gegeven. Daarnaast worden er bijkomende analyses over de opbrengsten en kosten gegeven, voornamelijk over de kosten en opbrengsten per pijler. Ook deze zijn beschikbaar sinds 2004. Vanaf 2006 wordt dit aangevuld met de kosten voor internet en mobiele toepassingen en bijkomende informatie over de voorraad van de eigen producties. In 2010 is men de details over de vier opbrengstenpijlers beginnen te verstrekken, evenals over de kosten per uitzenduur. Men geeft ook verdeling van de kosten en uitzenduren intern productiehuis versus extern productiehuis. Ook wordt de totale kost ten opzichte van elke mediagebruiker berekend. De informatie in verband met de institutionele financiering en productplaatsing wordt sinds 2011 toegevoegd. Er is ook een interne controleverklaring opgesteld.

De institutionele financiering bedraagt 3,5 miljoen euro in 2011. Dit is financiering van bepaalde programma's of evenementen door een overheidsinstelling of een aanverwante instelling. De belangrijkste bijdragen voor institutionele financiering voor eigen programma's zijn de Nationale Loterij voor het fictieprogramma Rang 1, de VLAM voor Dagelijkse Kost en Toerisme Vlaanderen voor Vlaanderen Vakantieland. Daarnaast is er nog institutionele financiering voor evenementen voor een bedrag van 100.000 euro. Zo bijvoorbeeld de stad Halle die de Witse-speurtocht mee financierde en de hop-regio die Tournée Générale ondersteunde. Er is ook institutionele financiering die gegeneerd wordt via de productiehuisen. In 2011 was dit 400.000 euro. De steden Roeselare en Dendermonde bijvoorbeeld financierden mee aan Villa Vanthilt en de stad Mechelen aan de fictiereeks Dubbelleven. Er is een daling met 400.000 euro bij de productplaatsing. In 2011 is er nog voor 1,6 miljoen euro productplaatsing, waarvan het overgrote deel gaat

via ruil, bijvoorbeeld Thomas Cook voor 1000 zonnen, de Toyota's voor Witse en Dovy-keukens voor dagelijkse kost. De financiële productplaatsing is beperkt en evolueerde van 100.000 naar 200.000 euro. Voorbeelden daarvan zijn het programma Dagelijkse kost met Carrefour en Demeyere en het programma De slimste thuis.

De interne controleverklaring is een operationele doelstelling uit de lopende beheers-overeenkomst. Dit is een jaarlijkse verklaring van het management over de status van het interne controlesysteem. In deze verklaring geeft men aan dat er al jaren een reeks van maatregelen genomen zijn met betrekking tot interne controle, bijvoorbeeld de financiële delegatieregeling, het informatiebeveiligingsbeleid, richtlijnen en procedures enzovoort. In 2011 is er bijkomend aan gewerkt door uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de interne audit van de Vlaamse administratie over de organisatiebeheersing van de VRT. Zo is er onder meer een project management office opgericht, is er het belanghebbendenbeheer ingericht en is er een hr-directeur aangesteld die als opdracht heeft de strategische hrm-aanpak uit te werken en te implementeren.

2011 is het laatste jaar van de afgelopen beheersovereenkomst. De opgelegde efficiëntie, die al vast lag bij de opmaak van de beheersovereenkomst in 2006, had als doel in 2011 om 35 miljoen euro te besparen vertrekkende van 11 miljoen euro in 2007. In het meerjarenplan 2009-2011 heeft de VRT die opdracht zelf verscherpt omdat men vaststelde dat de opbrengsten lager waren dan geraamd in de beheersovereenkomst. Men heeft het bedrag dan verhoogd tot 58 miljoen euro in 2011. In het meerjarenplan 2010-2011 moest een antwoord gevonden worden op de dotatiereductie van de Vlaamse Regering. De besparing werd daarom verhoogd tot 100 miljoen euro in 2011. In de vijf jaar van de beheersovereenkomst zijn de targets jaarlijks behaald en men is in 2011 geëindigd met 102,2 miljoen besparingen. Dit bedrag bestaat uit een stuk efficiëntie van 80 miljoen euro en besparingen van 20 miljoen euro op het aanbod in 2011 zelf.

De personeelsevolutie over de jongste twee beheersovereenkomsten toont aan dat in de periode 2002-2006 het personeelsaantal nog groeide met 5 percent of 126 voltijdse eenheden. In de beheersovereenkomst 2007-2011 is men vanaf het eerste jaar begonnen met een reductie. Men heeft in totaal 317 vte's minder dan bij de start van de beheersovereenkomst. Dit is een daling met 12 percent. De laatste twee jaar bedroeg de daling 9,4 percent.

Het financieel plan van de beheersovereenkomst 2007-2011 werd ingediend met een jaarlijks deficit, gecumuleerd voor 55 miljoen euro. De VRT moest dit tekort aanzuiveren met eigen reserves: de reserves mochten over vijf jaar afnemend worden aangewend: 13 miljoen euro in 2007, 16 miljoen euro in 2008 en dan afnemend 3 miljoen euro naar 2011. De realiteit is dat de deficits ieder jaar kleiner waren dan gebudgetteerd en over de vijf jaar gecumuleerd slechts 19,1 miljoen euro belopen, waardoor van de 55 miljoen euro reserves er einde 2011 nog 35,9 miljoen euro niet aangewend zijn. Er is ook een reservefonds gecreëerd naar aanleiding van de bijkomende opdracht betreffende onderzoek en innovatie. Met toenmalig minister Moerman, bevoegd voor wetenschapsbeleid, werd daarover een overeenkomst gesloten die bepaalde dat eventuele overschotten op de toegekende subsidies niet voor de normale werking mochten worden aangewend. Deze overschotten moesten in een apart reservefonds worden ondergebracht en uitsluitend aangewend worden voor onderzoek en innovatie. Er waren stelselmatig kleine overschotten, met uitzondering van 2010 waar er een tekort was van 557.000 euro, al gevolg van de daling van de dotatie met 1 miljoen euro. In dit reservefonds zit nu 1,472 miljoen euro. Daarover is afgesproken dat in het eerste jaar van de lopende beheersovereenkomst 1,3 miljoen euro zal worden aangewend om de nieuwe onderzoeks- en innovatieopdracht te financieren.

In de loop van de vorige beheersovereenkomst is er ook nog een reservefonds 'Verkoop van activa' opgericht. Het zenderpark werd verzelfstandigd en dit resulteerde in 16,8 mil-

joen euro aan opbrengsten. Deze mochten niet worden aangewend voor recurrente kosten, maar enkel voor investeringen in activa. De overgedragen verliezen van 9,1 miljoen euro als gevolg van het inmiddels stopgezette renovatieproject TOM werden daarmee gefinancierd. Daarnaast werd er de opdracht tot digitalisering van het archief mee gefinancierd, waarin sinds 2008 voor 6,8 miljoen euro is geïnvesteerd. De nieuwe beheersovereenkomst bepaalt dat de digitaliseringsopdracht gedurende de eerste twee jaren van de overeenkomst gefinancierd wordt met het reservefonds Verkoop van activa. De 800.000 euro die einde 2011 nog overblijft in dit fonds is daarvoor onvoldoende. De opbrengst van de verkoop van een terrein in Wolvertem zal daarom ook in dit reservefonds worden gestort.

Samenvattend stelt de heer Wijnants dat de aanwending van het reservefonds maximaal 55 miljoen euro was. In de realiteit werd maar 19,1 miljoen euro gebruikt. De solvabiliteitsratio moest altijd boven de 30 percent liggen, en deze lag eind 2011 op 55 percent. Het eigen vermogen moest altijd hoger zijn dan 109 miljoen euro. Het ligt op 177,8 miljoen euro. Het ESR-resultaat, waarmee men geconsolideerd wordt in de rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap, mocht volgens de beheersovereenkomst in 2011 een deficit hebben van 5,9 miljoen euro. VRT had ESR-matig een positief saldo van 8,6 miljoen euro. Over de vijf jaar mocht het overgedragen resultaat een deficit van 55 miljoen euro hebben. In realiteit heeft men een overschot van 52 miljoen euro. Dus 107 miljoen positief in de kering.

III. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN DE SPREKERS

1. Vragen van de heer Bart Tommelein

De heer *Bart Tommelein* spreekt zijn appreciatie uit over de transparantie van het jaarverslag. Op dat vlak gaat men dus verder op de weg die vorig jaar al werd ingeslagen. Er werd onder meer informatie gegeven over de inkomsten uit productplacement en over de institutionele financiering van productiehuisen. Daaruit blijkt nu dat de perceptie niet altijd overeenkomt met de realiteit.

De spreker hecht ook veel belang aan het thema van de diversiteit en waardeert de inspanningen die op dat vlak geleverd werden. Het is echter duidelijk dat er nog een lange weg te gaan is.

De besparingsinspanningen zijn lovenswaardig. In 2011 werden er recurrente besparingen doorgevoerd voor een bedrag van 102,6 miljoen euro. In dat jaar werd er een tekort van 0,4 miljoen euro opgetekend, terwijl het tekort in 2010 nog 2,4 miljoen euro bedroeg. Vorig jaar stelde de heer Wijnants dat het structurele tekort in 2010 nog 17,6 miljoen euro bedroeg. Dat had onder meer te maken met de verzelfstandiging van het zenderpark en met de terugname van voorzieningen voor de onroerende voorheffing. Bestaat er op dit ogenblik eigenlijk nog een structureel tekort? In 2011 zouden er namelijk weinig of geen 'lucky shots' geweest zijn waardoor de resultaten mooier zouden ogen dan ze in feite zijn. Is de VRT werkelijk het jaar 2012 begonnen met een gezonde financiële basis, zoals het de bedoeling was?

Inzake de gebouwenproblematiek verwijst het jaarverslag naar de kosten die zijn gemaakt in het kader van de eerste fase van het TOM-project, voor de vernieuwing van omroepgebouwen. Eind 2011 bedroeg het gecumuleerde verlies ongeveer 9,1 miljoen euro, terwijl de beheersovereenkomst een verlies van 27,4 miljoen euro toeliet. Dat neemt niet weg dat de VRT voor grote kosten staat, welke keuze men ook zal maken. Op basis van symbolische en emotionele argumenten wordt bepleit dat de VRT in de hoofdstad moet blijven. Dit betekent echter niet dat rationele overwegingen aan de kant worden geschoven. De toegankelijkheid, de mobiliteit, het milieu en de werkomgeving zijn belangrijke argumenten die een grote weerslag zullen hebben op het budget. Er is ook het argument dat de VRT-nieuwsdienst snel ter plaatse moet kunnen zijn bij belangrijke gebeurtenissen.

Brussel is immers het centrum van Europa. De VRT is echter meer dan de nieuwsdienst alleen. Denkt de nieuwsredactie niet aan een hub die los staat van het hoofdgebouw? Hopelijk maakt het management en het bestuur een efficiënte keuze. De heer Tommelein kreeg overigens graag meer informatie over de financiering van het omroepgebouw.

De markt voor de radioreclame lijkt opnieuw aan te trekken. De heer Wijnants had dus gelijk toen hij enkele jaren geleden stelde dat dit een belangrijke inkomstenbron zou blijven. In 2011 moest de knipperlichtprocedure opnieuw in werking worden gesteld, zij het voor een kleiner bedrag. Van de vier belangrijkste radiozenders heeft alleen MNM de voorbije twee jaar een daling van de reclame-inkomsten gekend, meer bepaald met anderhalf miljoen euro. Radio 1 en Radio 2 haalden respectievelijk 1,1 en 2,3 miljoen euro extra op. Studio Brussel kende een stijging van de radio-inkomsten met bijna 6 miljoen euro op twee jaar tijd. Heeft de daling bij MNM te maken met het profiel van de luisteraars van MNM of met het afkalvende marktaandeel van de zender? Hoe schat de heer Wijnants de toekomstige evolutie van de radioreclame in? Binnen de nieuwe beheersovereenkomst is er niet meer voorzien in een aparte plafonnering voor radioreclame. Zal het oude plafond gemakkelijk overschreden worden? Volgens de regionale televisieomroepen trekt de publieke omroep via Radio 2 systematisch regionale advertenties naar zich toe. De leefbaarheid van de regionale omroepen komt hierdoor in het gedrang. Hoe groot is het aandeel van de regionale advertentie-inkomsten van Radio 2 binnen het totaal? Welk beleid kan er op dit vlak gevoerd worden?

Uit de cijfers blijkt dat Villa Vanthilt nagenoeg de enige institutionele financiering is van productiehuisen die werken in opdracht van de VRT. Dat is positief. Om een vergelijking mogelijk te maken, ontbreken echter cijfers over de vorige jaren. De 'line extensions' brengen ongeveer 5,4 miljoen euro op, terwijl de totale omzet ervan 11,8 miljoen euro bedraagt. Ooit gemist en de merchandising zullen allicht winstgevend zijn. Geldt dat ook voor de evenementen?

Ondanks het besparingsplan stijgen de overheadkosten opnieuw van 11,6 percent in 2010 naar 12,2 percent in 2011. Vorig jaar werd echter sterk de nadruk gelegd op de daling van die kosten van 12,2 percent in 2009 naar 11,6 percent in 2010. Blijkbaar gaat het dus om een jojobeweging. Het argument is dat het relatieve aandeel van de overheadkosten in oneven jaren groter wordt omdat de totale kosten kleiner zijn. Vorig jaar was er echter geen sprake van even en oneven jaren.

In tegenstelling tot de kosten voor radio en televisie zijn de kosten voor de website en de mobiele toepassingen gestegen. Welke evoluties zijn er op dit vlak te verwachten? Verwacht men een verschuiving van toepassingen zoals Net gemist en Ooit gemist naar 'on demand'-beelden op websites en mobiel internet?

In 2009 bedroegen de kosten voor Canvas en Ketnet samen 87,1 miljoen euro, in 2010 was dat 99,4 miljoen euro en in 2011 opnieuw 88,5 miljoen euro. Een grondige evaluatie van het derde net is nog niet mogelijk omdat het pas werd opgestart. Er zitten nog heel wat zaken in de pipeline voor de komende weken, onder meer een aanbod voor expats en jongeren en extra actualiteit op Canvas. Kan men nog steeds bevestigen dat dit alles slechts vier of vijf miljoen euro per jaar zal kosten?

Eind 2011 zouden er op de VRT 2316 personeelsleden werkzaam zijn geweest. Dat is minder dan vooropgesteld in het meerjarenplan 2010-2011, namelijk 2338. Op dat vlak zit het besparingsplan dus blijkbaar voorop op het schema. Ook de loonkosten blijven nagenoeg gelijk, als men abstractie maakt van de provisies voor vakantiegeld. Omvatten de 2338 fulltime-equivalenten in het meerjarenplan ook de 34 personeelsleden van het Vlaamse Omroeporkest? In 2011 was dat namelijk niet het geval. Op pagina 29 van het verslag lezen we dat de VRT eind vorig jaar de sociale partners heeft geïnformeerd over de ver-

anderingen in het hr-beleid. Is het de bedoeling om het personeelsbestand tijdens de duur van de volgende beheersovereenkomst onder de 2316 eenheden te laten zakken? Hoeveel statutairen werken er eigenlijk op de VRT? Op pagina 27 van het jaarverslag zijn dat 762 statutairen, maar op pagina 32 zijn er dat 858.

Het jaarverslag toont aan dat de overdracht van het statutair pensioenfonds aan de Vlaamse Gemeenschap noodzakelijk is. De activa kennen immers een daling met 20 miljoen euro, onder meer door de negatieve beleggingsresultaten. De return bedraagt min twee percent en de dekkingsgraad bedraagt nog slechts dertig percent. Ook de return voor het pensioenfonds voor contractuelen was in 2011 negatief, namelijk min 4,8 percent. Waar ligt het probleem? Heeft het te maken met de vrij grote portefeuille aan obligaties?

2. Vragen van de heer Veli Yüksel

De heer *Veli Yüksel* vindt het positief dat het jaarverslag eerst in de commissie aan bod komt en dan pas in de pers. Het contrast met de jaarverslagen van enkele jaren geleden is groot. Het jaarverslag 2011 werd sober en zakelijk opgemaakt, zonder al te veel grote foto's. Er zijn meer cijfers en minder lofzang over de eigen prestaties.

Het jaarverslag en het VRM-rapport 2011 tonen aan dat de VRT bijna alle afspraken met de Vlaamse overheid is nagekomen. In 2011 moest er 65 miljoen euro bespaard worden en tegelijkertijd moest er onderhandeld worden over een nieuwe beheersovereenkomst. Daarbij werd geprobeerd om de openbare omroep te positioneren als leider van het Vlaamse medialandschap. De Vlaamse overheid gelooft dus sterk in het belang van de openbare omroep voor de Vlaamse samenleving. De VRT wil snoeien om te kunnen groeien.

Door de komst van nieuwe zenders zal het Vlaamse medialandschap in het najaar 2012 grondig veranderen. De VRT krijgt met het derde net echter wel een belangrijk wapen in handen om zich te positioneren. Zo kan het een volwaardig Ketnet realiseren en kan het met Canvas aan verdieping werken. De beschikbare cijfers en het vertrek van de directeur van het productiehuis zijn echter niet echt geruststellend. VRT krijgt evenwel het voordeel van de twijfel en zal vanaf september hopelijk een voldoende aanbod uitgewerkt hebben om de concurrentie met de andere zenders aan te gaan en om de doelstellingen van de beheersovereenkomst te halen.

Sommige punten zijn voor verbetering vatbaar. Het bereik van de radiokanalen ligt bijvoorbeeld op 79,8 percent. Dat is dus iets lager dan de norm van 80 percent. Voor een aantal VRT-kanalen zijn de cijfers zorgwekkend. Welke acties wil men ondernemen om hieraan te verhelpen? De performantiemaatstaf voor personeelsopleidingen werd niet gehaald, wat nochtans belangrijk is in het licht van de toenemende concurrentie in het medialandschap. Welke projecten wil men op dat vlak ontwikkelen? De streefcijfers inzake diversiteit werden gehaald, maar die liggen dan ook vrij laag. Op dit vlak kan men een versnelling hoger schakelen. Welke concrete maatregelen zullen er op dat vlak worden genomen? Waarom is het jaarverslag van de Vlaamse Audiovisuele Regie, die voor honderd percent in handen is van de VRT, opnieuw bijzonder summier, ondanks de vraag van het parlement naar een uitgebreidere rapportering? Volgens het VRM-rapport heeft de VRT nog geen samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het VAF. Hoe is dat te verklaren?

Voor de huisvesting zijn er drie scenario's: renovatie, een nieuw gebouw op de Reyerslaan of een nieuw gebouw elders. Voor een eventuele verhuis werden belangrijke selectiecriteria vastgelegd. De vlotte bereikbaarheid van het centrum van Brussel en de prijs zijn daarbij doorslaggevend. Daardoor worden de mogelijkheden natuurlijk beperkt. Is het met het oog op de onderhandelingen wel verstandig om alle kaarten nu al op tafel te leggen? De

minister stelde dat het niet mogelijk zal zijn om de deadline van 1 januari 2019 te halen. Wat betekent dat concreet?

De VRT geeft de richting aan als het gaat om kwalitatieve en onpartijdige journalistiek. Welke lessen trekt het management dan uit het incident rond de zaak van ‘De keizer van Oostende’?

3. Vragen van de heer Wim Wienen

De heer *Wim Wienen* stelt vast dat de transparantie van het jaarverslag sterk toegenomen is. Op financieel vlak deed de VRT het in 2011 beter dan verwacht. Over de voorbije jaren werd er voor 102,2 miljoen euro bespaard in de recurrente kosten. Daar bovenop werden er in 2011 nog eens voor 65 miljoen euro besparingen gerealiseerd. Dat is gebeurd zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de VRT. De doorsnee kijker of luisteraar heeft nauwelijks iets gemerkt van de besparingen op het aanbod. De omroep is veel efficiënter geworden dan een tiental jaar geleden. De middelen die de VRT momenteel krijgt, zijn blijkbaar meer dan voldoende.

Onpartijdigheid en de evenwichtigheid van de nieuwsverslaggeving zijn voor de heer Wienen zeer belangrijk. Bij Villa Politica lijkt het evenwicht echter zoek. Dit programma is indertijd uitgewerkt naar aanleiding van de afschaffing van de politieke derden op de VRT. Het leek dan ook logisch dat alle strekkingen binnen dit programma op een evenwichtige manier aan bod zouden komen. Dat is echter niet altijd het geval. Spreker staat wel positief tegenover de aanpak met het programmacharter, de adviesraad deontologie en de nieuwe deontologische code. Incidentjes rond de deontologie zijn immers negatief voor het imago van de VRT-nieuwsdienst. Medewerkers van de nieuwsdienst verwoorden in de sociale media soms hun eigen politieke opvattingen of gaan er in discussie met politici. Wordt dit ook besproken in de deontologische commissie? Journalisten kunnen, wat de heer Wienen betreft, als privé-persoon actief zijn in de sociale media, maar niet in het kader van hun job.

Vroeger werden de kleinere sporten over het algemeen ondergebracht op de pluszenders die nu niet meer bestaan. In hoeverre zal de aandacht voor die kleinere sporten overeind blijven? De VRT heeft veel aandacht voor de verkiezing van de sportman en de sportvrouw van het jaar. De aandacht voor de Vlaamse sportprijzen en voor het Vlaams Sportjuweel kan beter.

De openbare omroep heeft een belangrijke taak in de samenleving. Daarom moet de VRT veel aandacht schenken aan Vlaamse producties. De huidige performantiemaatstaven inzake de Vlaamse dimensie worden ruimschoots gehaald. In de komende jaren zullen de normen echter hoger liggen. Een bijkomende inspanning blijft dus noodzakelijk. De 11 juliviering van de VRT is nu gereduceerd tot een uitzending van Vlaanderen Muziekland, opgenomen ergens in Vlaanderen. De heer Wienen vindt het belangrijk dat de openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap die dag uitzendt van op de vieringen in Brussel, de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap.

De grote vorderingen inzake digitalisering van het archief zijn goed nieuws. Ondertussen heeft dat project een andere naam gekregen, namelijk Vlaams Instituut voor digitale Archivering en ontsluiting van Audiovisueel erfgoed (VIAA). Is er nog vooruitgang geboekt met dit project van de Vlaamse Regering of gaat de VRT zelf initiatieven nemen om dat erfgoed te ontsluiten?

Er is een opbod ontstaan tussen verschillende steden en gemeenten om Villa Vanthilt binnen te halen. Antwerpen is kandidaat nu blijkt dat het programma een verlenging van drie weken krijgt in september. De stad heeft echter aangekondigd dat ze daar niet voor zal

betalen en de VRT heeft geantwoord dat dit ook niet echt noodzakelijk is. Hoe is dit te verklaren? Zijn de productiekosten te hoog of probeert de VRT extra inkomens te genereren? De belastingbetaler dreigt twee keer te betalen voor hetzelfde programma, een keer samen met alle andere Vlamingen via de dotatie van de VRT, en als men toevallig in de gaststad van het programma woont, nog een tweede keer via de gemeentebelasting.

Het programma Peeters en Pichal zal verdwijnen. Het jaarverslag bestempelde dit als een heel goed programma. Er is nochtans altijd discussie geweest omdat dit programma niet ressorteerde onder de nieuwsdienst. Is het niet wenselijk dat de VRT dergelijke programma's onderbrengt bij de nieuwsdienst?

Het was de bedoeling MNM te hervormen op maat van de jongeren, waarbij er ook zou worden gezorgd voor nieuws op maat van de jongeren. De heer Wienen heeft echter de indruk dat het nieuws op MNM nog altijd hetzelfde is als op de andere netten. Wordt daaraan gewerkt? Hoort MNM als hitzender eigenlijk wel thuis bij de openbare omroep?

Het radiobereik ligt twee tienden van een percent onder de norm van de beheersovereenkomst. Sinds enkele jaren is er een zeer lichte maar constante daling. Het radiolandschap is sterk veranderd, onder meer door de komst van radio Nostalgie. Dat is echter al een tijdje aan de gang. Hoe gaat de VRT daarmee om? Hoe kleiner het bereik van de radiozenders, hoe minder inkomsten men kan genereren bij de adverteerders. Bij MNM is de terugval van de radio-inkomsten sterk.

In 2010 kende Ooit gemist nog een stevige groei, maar die is nu tot stilstand gekomen. Nochtans neemt het aantal digitale kijkers nog steeds toe. Hoe is dat te verklaren?

Het diversiteitsbeleid ziet er op papier behoorlijk uit. Daarbij gaat het niet alleen over allochtonen, maar ook over mensen met een arbeidshandicap en over de verhouding tussen mannen en vrouwen. De heer Wienen heeft echter de indruk dat er in de praktijk prioritair gefocust wordt op allochtonen. Het aantal stageplaatsen werd verhoogd naar tien. Hoe liggen de verhoudingen bij de stagiairs? Ook voor de experts die uitgenodigd worden in de nieuwsuitzendingen wordt naar andere verhoudingen gezocht. De kwaliteit moet echter primeren. Het diversiteitsbeleid mag niet leiden tot een daling van de kwaliteit.

De VRT is veel meer dan een omroeporganisatie. De openbare omroep heeft ook een belangrijke democratische en politieke dimensie. Daarom zou het niet wijs zijn als de VRT de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap zou verlaten. Kan de VRT een nieuw omroepgebouw – met de daarbij horende technologische investeringen – bekostigen vanuit de eigen begroting? De financiële resultaten zijn namelijk wel positief, maar de omroep beschikt niet over een groot overschot.

4. Vragen van de heer Wilfried Vandaele

De heer *Wilfried Vandaele* stelt vast dat de performantiemaatstaven grotendeels werden gehaald. De doelstelling om 95 percent van de programma's te ondertitelen werd echter opnieuw niet gehaald. In 2011 is het uiteindelijk 92 percent geworden. Hij verwacht dat de doelstellingen in de nieuwe beheersovereenkomst effectief zullen worden gehaald. Het weekbereik van de VRT-radio daalt onder de 80 percent. Welke interpretatie geeft men aan die daling? In de nieuwe beheersovereenkomst is het streefcijfer bijgesteld naar 70 percent. Wordt er dan een verdere daling verwacht?

De heer Vandaele staat achter de quota voor Nederlandstalige muziek in de nieuwe beheersovereenkomst. De vorige beheersovereenkomst bepaalde dat minstens een VRT-radiokanaal door het publiek moest worden herkend als een radio met een Nederlandstalig muziekprofiel. Vorig jaar werd dat gemeten door Ipsos België en dit jaar door

Synovate. Beide onderzoeksbureaus vertrokken echter van een andere vraag. Vorig jaar luidde de vraag: is er een bepaalde Vlaamse radiozender die u associeert met Nederlandstalige muziek? Twintig percent van de ondervraagden antwoordde toen dat ze de associatie maakten met Radio 2. Nu luidde de vraag: welke van deze radiozenders heeft het meeste aandacht voor Nederlandstalige muziek? Nu verwees 42 percent van de respondenten naar Radio 2. De vraag van vorig jaar lijkt correcter geformuleerd dan dit jaar. De VRM bekloeg zich er trouwens over niet betrokken te zijn geweest bij het opstellen van die vraag. Waarom werd de vraag dit jaar anders geformuleerd? De VRT heeft blijkbaar de bedoeling om de Nederlandstalige producties actiever te ondersteunen, ook wat betreft muziek. Kan hierover wat meer toelichting worden gegeven?

Uit het rapport van de VRM en uit het jaarverslag van de VRT blijkt dat de openbare omroep het in 2011 opnieuw goed heeft gedaan. Het besparingstraject werd met succes afgelegd terwijl de kijker daar weinig hinder van heeft ondervonden. De VRT blijft marktleider, zowel inzake radio als inzake televisie. Hoe kijkt de VRT aan tegen de angekondigde wijzigingen van het medialandschap in de loop van dit najaar? Is de VRT daar werkelijk klaar voor? Moet de beslissing om Villa Vanthilt nog enkele weken te laten doorlopen niet worden geïnterpreteerd als paniekvoetbal? Is er een strategie om te voorkomen dat bekende gezichten de VRT verlaten? Welke gevolgen kan de herschikking van het medialandschap hebben voor de inkomsten uit de advertentiemarkt? Hoe kijkt men terug op de incidenten rond het VRT-nieuws, onder meer rond Jos Ghysen en 'De keizer van Oostende'? Hoe ziet men de taak van de VRT inzake onderzoeksjournalistiek?

Het is positief dat de VRT opnieuw een permanent contact zal hebben in Den Haag. De samenwerking met de Nederlandse openbare omroep is immers heel belangrijk. Er lijken minder coproducties te zijn dan vroeger. Zal die contactpersoon zich moeten bezighouden met beleidsmatige aangelegenheden of heeft die een journalistieke opdracht?

De aandacht voor de standaardtaal mag voor de heer Vandaele ook gelden voor fictieprogramma's.

De huisvesting is allicht het belangrijkste dossier voor het komende jaar. De openbare omroep, het kloppende hart van de VRT, zou daarbij het best in Brussel blijven. Dat is blijkbaar ook het standpunt van de raad van bestuur. Het is positief dat er in dit verband een afwegingskader is uitgewerkt.

De totale inkomsten uit radioreclame zijn gestegen van 35,7 tot 38 miljoen euro. De inkomsten van MNM zijn op een jaar tijd gedaald van 8,6 naar 7,8 miljoen euro en die van Studio Brussel zijn fenomenaal gestegen van 10,8 naar 13,8 miljoen euro. De stijging bij Studio Brussel wordt in het jaarverslag in verband gebracht met een aantal nieuwe producten. Hoe is de daling bij MNM te verklaren?

5. Vragen van de heer Bart Caron

De heer *Bart Caron* feliciteert de VRT met de prestaties van het voorbije jaar. Ook de ernst waarmee de VRT omgaat met de beheersovereenkomst en met het parlement kan hij alleen maar waarderen.

De VRM hecht in zijn beoordeling van de VRT veel belang aan kwantitatieve normen. Daarbij gaat het vooral om het bereik, maar ook de kwaliteit wordt cijfermatig benaderd. Cijfers zijn belangrijk, maar toch dient de VRT niet de grootste te zijn, maar de beste. Ook de nieuwe beheersovereenkomst hecht nog iets te veel belang aan cijfers.

De VRT heeft in de voorbije jaren 102,2 miljoen euro bespaard op zijn recurrente uitgaven. Dat is meer dan het hele kunstenbudget van de Vlaamse overheid. In tegenstelling tot

andere sprekers meent de heer Caron dat de financiële ingrepen wel al voelbaar zijn in het programma-aanbod. Er zijn minder originele producties, er worden minder sportrechten aangekocht en er kan minder gecreëerd worden. In de pers werd trouwens verwezen naar het toegenomen aantal herhalingen. Het VAF en andere alternatieve inkomstenmodi kunnen gelukkig voor een compensatie zorgen.

In die zin komt het derde net er op een ongelukkig moment. Het is positief dat kinderen en jongeren nu kunnen beschikken over een ononderbroken televisieaanbod. Men heeft echter een digitaal systeem afgebouwd ten voordele van een analoog systeem en dat ondanks het stijgende aantal abonnees van digitale tv. Vroeger kon men in de primetime van kinderen diversiteit aanbieden dank zij de rode knop. Dat was een digitale toepassing met een groot bereik. Dat is nu verdwenen. Dat leidt tot een zekere verschraving van het aanbod op piekmomenten. Voor de toekomst verwacht men een verschuiving binnen de media. Het bereik van het digitale kijken via internet is op dit ogenblik nog heel laag. Hopelijk kan er voor dit derde kanaal een kwalitatief aanbod worden gegarandeerd, want anders was men misschien beter bij de rode knop gebleven.

De VRT heeft een belangrijke informatieve functie. Een groot percentage van de Vlamingen doet elke dag een beroep op de VRT om nieuws te horen of te bekijken. Dat percentage stijgt nog, ondanks de groeiende diversiteit van het medialandschap. De openbare omroep vervult dus met glans zijn meest centrale taak.

Het is positief dat er opnieuw vooruitgang wordt geboekt op het vlak van cultuur. De grote ambities van enkele jaren geleden bleken echter niet realistisch te zijn. Men dacht bijvoorbeeld aan een afzonderlijk cultuurkanaal. Nu wordt er op een goede, geïntegreerde manier gewerkt. Het aandeel van cultuur op televisie is het voorbije jaar gestegen van 20 naar 39,3 percent. Het aanbod is divers en het wordt op een interessante manier gebracht. De formats kunnen grote groepen bereiken. Ook de samenwerking met het VAF evolueert goed. Het Mediafonds van het VAF kan bijdragen aan de realisatie van kwaliteitsvolle Vlaamse producties.

Ook inzake het streven naar diversiteit dient de openbare omroep een voorbeeldrol te vervullen, maar op dit ogenblik is de diversiteit bij de commerciële omroepen groter dan bij de openbare omroep. Het is echter niet makkelijk om dat te meten, want in het VRM-rapport worden niet alle cijfers vrijgegeven. Waarom werden de streefcijfers niet getoetst op hun haalbaarheid?

Inzake de zorg voor het archief is er een achterstand opgelopen. Zelfs met de 6,8 miljoen euro die nog beschikbaar is, komt men er niet.

De heer Caron heeft moeite met het standpunt van de hoofdredacteur dat de medewerkers van de VRT alleen aan onderzoeksjournalistiek mogen doen binnen de VRT. Een boek schrijven of bloggen en twitteren kan weer wel. Creatieve mensen moeten echter ook op andere fora een rol kunnen spelen, weliswaar binnen de kwalitatieve standaarden van de VRT. Delen de sprekers het standpunt van de hoofdredacteur?

Op dit ogenblik worden haast alle streefcijfers goed gehaald. De grote uitdaging voor de komende jaren is de komst van de vernieuwde SBS-zender. Dit is een gelegenheid om na te denken over de inhoudelijke kwaliteit die de VRT de komende jaren dient te bieden.

6. Vragen van de heer Jurgen Verstrepen

De heer *Jurgen Verstrepen* stelt vast dat er bij de voorstelling van de jaarrekening telkens opgemerkt wordt dat de openbare omroep degelijke kwaliteit levert met een kleiner budget dan in de ons omringende landen. Een vergelijking met buitenlandse zenders is echter

moeilijk. De heer Verstrepen is het in elk geval niet eens met de opmerking van voorzitter Luc Van den Brande dat de transparantie toeneemt. In de antwoorden op zijn schriftelijke vragen wordt namelijk vaak gezegd dat de VRT geen details kan geven omdat het gaat om een vertrouwelijke kwestie. Onder druk van de commissie zijn de jaarverslagen in de loop van de voorbije jaren heel wat transparanter geworden, maar nog niet genoeg. Men kan er bijvoorbeeld niets uit opmaken over het functioneren van de VAR. De kostenverdeling binnen één, Canvas en Sporza wordt dan weer beschouwd als bedrijfsgevoelige informatie, ook betrof zijn vraag cijfers uit het verleden. In Groot-Brittannië is de boekhouding van de openbare omroep heel wat transparanter. Met enkele muisklikken kan men op de website van de BBC budgetten, lonen en onkostennota's terugvinden. Als dat in Vlaanderen ook het geval zou zijn, dan zouden de parlementsleden minder vragen moeten stellen. Op zijn eerdere vraag of de VRT het voorbeeld van de BBC wil volgen, werd geantwoord dat daaraan wordt gedacht.

De verhuisplannen zijn in strijd met het verslag van het TOM-project over renovatie. Daarin verklaarden experts dat de bestaande technische structuren, bijvoorbeeld de radio-studio's die als 'box in the box' zijn gebouwd, nog steeds van uitzonderlijk hoog kwalitatief niveau zijn. In de jaren zestig was het bij de BRT namelijk de gewoonte om voor het allerbeste te kiezen. Het zou onbetaalbaar zijn om dat te herhalen in een nieuwbouwproject. Daarom kan hij zich niet van de indruk ontdoen dat een eventuele verhuis tot een downgrading van bepaalde infrastructures zal leiden. Waarom wordt er dan nu toch aan een verhuis gedacht? Hoopt men nog extra middelen te kunnen bekomen? In verband met de verhuis hoort men ook niets meer over een mogelijke outsourcing. Hoe staat het nu met dat plan? Aan het criterium van de afstand tot de Wetstraat hecht de heer Verstrepen niet zoveel belang. Dankzij de infrastructuur in de parlementen zou de VRT immers een vaste post kunnen creëren in de Wetstraat.

Op basis van welke marktstudie is het derde net opgestart? De indruk ontstaat dat er geen studie is geweest en dat er gewoon wat geëxperimenteerd wordt. Pas in het najaar moet er een degelijke programmering zijn. Worden de publieke middelen voor dit project dan wel goed besteed? Blijkbaar kunnen de kijkers dit derde net niet vinden. Plant men bijkomende promotie voor dit net?

De heer Wijnants deelde mee dat de verkoop van een terrein in Meise-Wolvertem grotendeels zou worden geïnvesteerd in DivA, de digitalisering van het VRT-Archief. Die grond is ondertussen verkocht. De aanvankelijke vraagprijs bedroeg 2,95 miljoen euro. Wat was de uiteindelijke verkoopprijs? Volstaat dat voor de digitalisering van het archief als men beseft dat het project op drie jaar tijd al 6,9 miljoen euro heeft gekost?

Het telethuiswerken kende in 2011 blijkbaar een sterke toename. Over welke VRT-medewerkers gaat het? Kan dit aandeel verder toenemen? Die informatie is belangrijk in de context van het zoeken naar nieuwe VRT-gebouwen.

De daling van de radioreclame-inkomsten bij MNM is al aangehaald. Over de VAR is er veel te weinig informatie beschikbaar. Welke actoren zijn verantwoordelijk voor de toename van de boodschappen van algemeen nut? Als het alleen de Vlaamse overheid is, dan gaat het om een vorm van verdoken subsidie.

Over de claim van de Bijzondere Belastinginspectie heeft de heer Verstrepen niets meer gehoord. Waar is dat terug te vinden in het jaarverslag?

Werd er een analyse gemaakt van de stagnatie van Ooit gemist? Is dat de reden waarom een deel van de content – die bij Telenet en Belgacom zat – werd overgeheveld naar de website?

Wat zijn de plannen rond de institutionele financiering? Waarom stijgen de uitgaven voor de aankoop van filmrechten? Is dat goedkopere tv? Zijn de films duurder geworden? Heeft men meer blockbusters gekocht in functie van de SBS-concurrentie?

De heer Verstrepen heeft nog een aantal vragen die hij bij eerdere gelegenheden reeds formuleerde, maar waarop hij nog geen antwoord heeft gekregen. In de beheersovereenkomst is er sprake van een vaste dotatie die de VRT zal betalen voor de overname van pensioenverplichtingen. Op een van zijn vragen heeft hij in 2011 al het antwoord gekregen dat statutaire ambtenaren geen aanspraak kunnen maken op een aanvullend pensioen van de tweede pijler. Voor gewezen statutaire medewerkers in het middenkader zou de samenstelling van de pensioenrechten worden onderzocht. Is er daarover intussen meer duidelijkheid?

Over de videozone-applicatie is weinig informatie te vinden. De applicatie kan worden gedownload voor 3,99 euro. Zeventig percent van dat bedrag is voor de VRT. In januari van dit jaar was de applicatie al 10.000 keer gedownload. Die middelen zouden worden geïnvesteerd in het gebruiksgemak ervan. In januari zou er nog geen break-even bereikt geweest zijn, maar sommige buitenlandse openbare omroepen bieden een dergelijke applicatie gratis aan. Kan men dergelijke informatie ook bekendmaken voor applicaties die kunnen worden beschouwd als 'line extensions'? Wat is de stand van zaken van de onderhandelingen met de distributeurs over lineaire en niet-lineaire doorgifte? En kan er ook meer informatie worden gegeven over de sommen die de VRT dient te betalen aan Sabam? Op eerdere vragen hierover antwoordde de VRT dat dit bedrijfsgevoelige informatie is.

Het jaarverslag zou ook aandacht moeten besteden aan de impact van de sociale media in de VRT-omgeving. In elk programma geeft men immers twitteradressen of facebookpagina's mee. Daarmee spreekt men een heel andere generatie mediaconsumenten aan. Journalisten moeten zich houden aan de deontologische code van de openbare omroep als ze de sociale media gebruiken. Hoeveel mensen bereiken ze daarmee? Als ze daarmee veel mensen beïnvloeden, dan is het relevant om daarover na te denken.

7. Vragen van de heer Philippe De Coene

De heer *Philippe De Coene* merkt op dat de VRT wat vaker verslag mag uitbrengen in de commissie. Als de vragen rechtstreeks aan de VRT worden gesteld, gaat het er immers zachtaardiger aan toe dan wanneer ze worden gesteld aan de minister.

De inkomsten uit de doorgifte van het lineaire televisieaanbod zijn gestegen met 1,1 miljoen euro. Dat zou voornamelijk te maken hebben met de rechten van Nederlandse distributeurs. Hoeveel krijgt de VRT eigenlijk van de distributeurs? De consumenten van radio en televisie betalen volgens zijn schatting 100 miljoen euro aan auteursrechtelijke vergoedingen aan de distributeurs. Daar komt nog iets bij voor het niet-lineaire aanbod. Is er ook een garantie dat het geld doorgestuurd wordt naar de auteurs van die werken?

Tegenover het derde kanaal neemt de heer De Coene een ander standpunt in dan sommige van zijn collega's. In mei 2012 bedroeg het maandbereik van Ketnet ruim 71 percent. In mei 2011, dus vóór de overschakeling naar het nieuwe kanaal, bedroeg het 72,9 percent. Ondanks de verhuizing is dus minstens 97 percent van de doelgroep probleemloos overgeschakeld naar het derde kanaal. Over het aanbod na acht uur zou hij graag wat meer kwalitatieve informatie hebben. Wie kijkt naar welke programma's? De beheersovereenkomst zegt duidelijk dat dat aanbod moet gerealiseerd worden vanaf september volgend jaar. Men kan dus een aantal initiatieven uitproberen, weliswaar binnen het bestaande budget.

Sommige commissieleden hebben gevraagd hoe de VRT zal reageren op de te verwachten veranderingen in het televisielandschap. In dit verband wijst de heer De Coene ook op de

inleidingen van de voorzitter en van de afgevaardigde bestuurder. De voorzitter gaat ervan uit dat de VRT beschikt over een troef: Vlamingen zijn wereldburgers, maar ze zijn paradoxaal genoeg verankerd met hun lokale inhoud. Dat is een correcte vaststelling. Toch staan de leveranciers van inhoud, te beginnen bij de omroepen, vaak in het defensief ten opzichte van de distributeurs. Tijdens een VRT-programma nodigt een bepaalde distributeur de kijkers bijvoorbeeld uit om over te schakelen op een ander programma. Hoe kan er een evenwichtiger verhouding gerealiseerd worden tussen de leveranciers van content en de distributeurs? Tijdens de hoorzittingen die werden gehouden ter voorbereiding van de beheersovereenkomst hebben mediawatchers bovendien herhaaldelijk opgemerkt dat de leveranciers van content mettertijd nog heel wat machtelozer zullen staan tegenover de te verwachten mondiale distributiemethoden van de toekomst. Daarom is de heer De Coene het niet eens met de opmerking van de heer Verstrepen over Sabam. Uiteraard moet Sabam zorgen voor een transparante distributie van de rechten. Het niet-betalen van rechten komt echter neer op broodroof voor de makers van content. Kan het Mediadecreet een vehikel zijn om de positie van de contentleveranciers te versterken? De heer Van den Brande vertelde in zijn inleiding dat de dotatie van de openbare omroep neerkomt op een relatief klein bedrag per Vlaming. Voor dat bedrag krijgt men in Vlaanderen relatief veel terug, in vergelijking met andere Europese landen. De Vlaming die gewoon een lineair aanbod volgt, betaalt op zijn televisieabonnement ongeveer dezelfde som aan auteursrechtelijke vergoeding. Daarom moet men bij de pinken blijven.

8. Antwoord van de VRT op de gestelde vragen

De heer *Luc Van den Brande* dankt de commissieleden voor hun belangstelling voor de VRT. Als daar vraag naar is, zijn de vertegenwoordigers van de VRT trouwens bereid om vaker naar het parlement te komen.

De kwestie van de huisvesting van de VRT moet rationeel en zorgvuldig aangepakt worden. De raad van bestuur is van oordeel dat er goede redenen zijn om te kiezen voor Brussel, maar het moet ook mogelijk zijn. De geïnvesteerde middelen moeten in verhouding staan tot de te verwachten output. Het huidige gebouw is absoluut niet energiezuinig. Het aanbrenge van nieuwe ramen en deuren volstaat niet om dat probleem op te lossen. Op lange termijn zal dat een dure aangelegenheid worden. In het parlement is er blijkbaar ruime steun voor de idee van een nieuw omroepgebouw. De VRT heeft de ambitie om dat te realiseren binnen het eigen budget, al zal dat niet evident zijn. Nochtans zou men uit de beheersovereenkomst kunnen opmaken dat de Vlaamse Regering bereid is om bijkomende middelen uit te trekken voor de nieuwbouw. Een renovatie van het bestaande omroepgebouw is operationeel en budgettair een minder goede oplossing dan een nieuwbouw. De VRT is immers een continu bedrijf. Het is ook niet eenvoudig om te werken met een hub in de Wetstraat. Vooreerst zou men dan op drie locaties moeten werken, namelijk in elk van de drie parlementen. Bovendien zouden deze parlementen 7 dagen op 7 en 24 uur op 24 open moeten zijn. Er is een eerste stap gezet: er is een beslissing van de raad van bestuur. Alle elementen moeten afgewogen worden. Dit hoeft de deadline van 2019 niet in het gedrang te brengen.

De beheersovereenkomst bepaalt dat de verplichtingen met betrekking tot het statutair pensioenfonds zullen worden overgenomen door de Vlaamse Regering. Dat is de concretisering van een afspraak die dateert van de tweede helft van de jaren 90. Dat dossier is jaar na jaar vooruitgeschoven. Ondertussen zijn de verhoudingen gekanteld. In de tweede helft van de jaren 90 werd ervoor gekozen om binnen de VRT niet langer statutairen aan te werven. Op dit ogenblik is nog slechts 30 percent van het personeel statutair en 70 percent contractueel. Nu komt er een overgangperiode. Een van de zorgen is de dekkingsgraad die heel wat lager ligt dan aanvankelijk voorzien. De opbrengsten van de gevoerde beleggingspolitiek zijn namelijk veel lager dan verwacht omdat de Griekse aandelen in de portefeuille nagenoeg waardeloos geworden zijn. Bovendien stijgt de levensverwachting.

Transparantie is belangrijk, maar men moet altijd bedenken waar de grens ligt tussen transparantie en vertrouwelijkheid. Men moet bijvoorbeeld bedenken dat de VRT 30 procent van zijn inkomsten zelf moet genereren. Het is de bedoeling om het volgende jaarverslag in een ander format uit te brengen, misschien nog zakelijker, indien mogelijk met nog meer gegevens. Dit jaar werd er al een belangrijke stap in die richting gezet.

Ook inzake het redactiestatuut en de deontologische code geldt de opmerking over de grens tussen transparantie en vertrouwelijkheid. Het is evident dat journalisten het recht hebben op een eigen mening, maar met de huidige sociale media, waar de waarheid in 140 karakters moet gegoten worden, gaat de nuance soms verloren. Een journalist kan geen rechter en partij zijn. Wie zelf heeft meegewerkt aan een bepaald programma, kan in de sociale media geen commentaren geven over de tussenkomsten van politici of andere actoren in dat programma. Grote aanpassingen aan het redactiestatuut of aan de deontologische code zijn niet nodig. Men moet vooral nagaan wat er moet gebeuren in de praktijk. Er is lering getrokken uit de incidenten van de afgelopen periode. Er moet tijdig en transparant gecommuniceerd worden. Onderzoeksjournalistiek dient sowieso te gebeuren binnen het VRT-verband. Men zou kunnen denken aan een formule waarbij er naast de basisregelen ook een ‘code of conduct’ is, die interpretatiemogelijkheden biedt.

De heer Van den Brande hoopt dat het VIAA een succes wordt. De digitale archivering is noodzakelijk, maar er zijn onvoldoende middelen om die opdracht waar te maken. Daarom moet men in elk geval proberen om de eerste noodzakelijke stappen al te zetten. De VRT is niet bereid om op te gaan in een nieuw instrument dat het niet mee kan sturen. Dat heeft te maken met zijn publieke opdracht, onder meer naar het onderwijs, het verenigingsleven en de bibliotheken. De openbare omroep kan en moet de vriend van zoveel mogelijk Vlamingen zijn.

De heer *Bart Caron* is ongerust over deze houding ten aanzien van het VIAA. Er moet dringend meer duidelijkheid worden gecreëerd over het concept. De VRT levert het overgrote deel van de content van dat archief, maar blijkbaar ontbreken de middelen om dit project tot een goed einde te brengen. Hij richt deze opmerking tot de voltallige Vlaamse Regering en hoopt dat die VIAA op het goede spoor zal zetten.

De heer *Luc Van den Brande* stelt dat het dossier van de pensioenfondsen voor de ex-statutairen in een eindfase is gekomen. Het is de bedoeling om hierover heel binnenkort een beslissing te nemen. Het is geen eenvoudig dossier. Dat is het gevolg van een aantal beslissingen die werden genomen tussen 1999 en 2001 en die verband houden met de situatie van de statutairen en met het contractueel pensioenfonds. Men moet voorzichtig zijn met het maken van een koppeling tussen de eerste, de tweede pijler en de eventuele derde pijler.

Men moet erkennen dat het medialandschap gewijzigd is. Er moet een samenspraak tot stand komen tussen al wie in het medialandschap actief is, onder meer de distributeurs en de contentproviders. Op dit ogenblik is er een onevenwicht ontstaan, en dan zijn er twee mogelijkheden om dit aan te pakken: wetgeving of dialoog. De operationele leiding en het management van de VRT zijn zich heel goed bewust van dit probleem. Ruim anderhalf jaar geleden hebben alle omroepen samen trouwens een standpunt ingenomen tegenover de distributeurs.

Mevrouw *Sandra De Preter* benadrukt dat de VRT in de debatten ter voorbereiding van de beheersovereenkomst altijd gepleit heeft voor een derde kanaal. Daarbij was het vooral de bedoeling om Ketnet een aparte plek te geven, om te zorgen voor een reclamevrije, betrouwbare en kwalitatieve programmering voor kinderen. In het verleden was dat niet altijd mogelijk omdat Ketnet een kanaal moest delen met Canvas. De kinderen zijn vlot gewicht naar het nieuwe kanaal. De heer Caron betreurt het verdwijnen van het pluskanaal. Deze kanalen zijn echter niet van de grond gekomen. De toekomst is inderdaad

digitaal, maar dat betekent niet dat men de content alleen op televisie kan bekijken. Kleine kinderen bekijken momenteel bijvoorbeeld videocontent op de iPad. Dat zijn de nieuwe 'digital natives'. De verhuis van Ketnet van 2 naar 12 ging gepaard met een volledige restyling van de website. Het is de bedoeling dat elke ketnetter, op elk moment van de dag zijn content kan vinden. Op basis van die doelstelling moet het aanbod geëvalueerd worden. Het aantal bezoekers van de website is sterk gestegen. Er is ook een Ketnet-community die ondertussen meer dan 100.000 leden telt. Door het creëren van een beschermde omgeving waarin kinderen kunnen deelnemen aan de sociale media, probeert de VRT de kinderen een stuk mediawijsheid bij te brengen.

Een ander gevolg van de oprichting van het derde kanaal is dat Canvas reeds in de namiddag van start kan gaan. Daardoor trekt het een nieuw publiek aan: ongeveer 200.000 kijkers kijken alleen 's middags naar Canvas. Het wordt ook mogelijk om na twintig uur een extra aanbod te brengen. Men dient wel te beseffen dat OP12 een doelgroepen-zender is en geen mainstream-zender. Dat geldt ook voor het aanbod na twintig uur. De beheersovereenkomst stipuleert dat er vanaf september 2013 twee tot vier dagen per week een structureel aanbod moet zijn. Eind 2012 komt er een aanbod voor buitenlanders in Vlaanderen. Het aanbod voor Vlamingen in het buitenland is in voorbereiding. Voor de jongeren is men een aantal zaken aan het uitproberen. Er zijn goede en minder goede experimenten. In het najaar van 2013 hoeft men nog niet meteen hoge marktaandelen te verwachten. De doelstellingen in de beheersovereenkomst hebben trouwens betrekking op het bereiken van bepaalde doelgroepen. De VRT wil een maatschappelijk relevant aanbod bieden voor die doelgroepen. Het is niet de bedoeling om het marktaandeel van de VRT nog te versterken met dat derde kanaal, bijvoorbeeld door er een sportzender van te maken.

De heer Caron betreurde dat de evaluaties en performantiemaatstaven vaak louter kwantitatief zijn. De nieuwe beheersovereenkomst biedt daar een antwoord op. Er zijn maatstaven voor het bereik, maar er zijn ook meer dan honderd operationele doelstellingen die te maken hebben met de kwaliteit van het aanbod en met de maatschappelijke meerwaarde van de openbare omroep.

Vanaf september zal het medialandschap grondig veranderen. De doelstellingen van de VRT, die duidelijk omschreven zijn in de beheersovereenkomst, zullen echter de leidraad blijven. Bij de voorbereiding van de beheersovereenkomst werd vaak gezegd dat het moest gedaan zijn met het kijkcijferfetisjisme bij VRT. De VRT moet maatschappelijke meerwaarde leveren. De omroep moet ook zoveel mogelijk Vlamingen bereiken. Dat staat duidelijk in de nieuwe beheersovereenkomst.

Vanaf 2012 wordt het geleverde werk regelmatig afgemeten aan de performantiemaatstaven. De VRT moet maandelijks minstens 75 percent van de Vlaamse televisiekijkers bereiken en minstens 65 percent van elke relevante doelgroep. Die doelgroepen zijn ook duidelijk omschreven in de beheersovereenkomst. Hier ligt een groot verschil met de commerciële omroepen. De belangstelling van bepaalde commerciële omroepen betreft alleen de leeftijdsgroep tussen 25 en 45 jaar, en vermoedelijk alleen de meest begoeiden.

De VRT wil voortbouwen op zijn sterktes. Uiteraard is het ook de bedoeling om vernieuwing te brengen. Er wordt soms gesproken over de leegloop bij de VRT. In dit verband heeft de VRT concrete maatregelen genomen. Men moet dat echter in zijn juiste context plaatsen. Er zijn bewegingen in alle richtingen. De VRT is het grootste mediabedrijf in Vlaanderen, met goed opgeleide en talentvolle medewerkers. Als er een jacht is op talent, dan is het normaal dat men komt zoeken bij de VRT. In deze tijd zijn jonge mensen trouwens niet meer geneigd om heel hun leven bij dezelfde werkgever te werken. De uiteindelijke maatstaf is de kwaliteit van het aanbod.

De heer Tommelein vroeg naar een prognose van de radio-inkomsten. Mevrouw De Preter stelt vast dat de radio het tot nu toe goed blijft doen. In economisch turbulente tijden kunnen de trends echter snel veranderen. In een iets verdere toekomst is het denkbaar dat er een competitiever aanbod komt op de televisiemarkt. Dan kan er een verschuiving optreden van print naar televisie, en misschien ook van radio naar televisie. Daarmee wordt vandaag al rekening gehouden in de meerjarenplannen en in de voorbereiding van de nieuwe distributiecontracten. Inzake de advertentie-inkomsten zit de VRT bijna op het plafond dat is opgenomen in de nieuwe beheersovereenkomst. De inkomsten van MNM dalen inderdaad. De VRT hecht echter vooral belang aan de complementariteit van de verschillende radionetten. Het is de bedoeling om de verschillende doelgroepen zo goed mogelijk te bereiken. MNM bereikt ongeveer 500.000 luisteraars die niet bereikt worden door de andere radionetten. De inkomsten die daaruit voortvloeien zijn daarvan het gevolg.

De VRT heeft inderdaad geen samenwerkingsovereenkomst met het VAF, zoals de VRM terecht signaleert. In de praktijk sluit de VRT echter overeenkomsten af per project. Deze samenwerking is trouwens heel vruchtbaar.

De VRT is zich bewust van zijn impact op de regionale advertentiemarkt. De problematiek van de regionale omroepen is echter breder dan dat. Er is overleg geweest tussen de verschillende regionale omroepen over de vraag hoe die elkaar kunnen helpen op de regionale advertentiemarkt. Met TV Limburg is er samenwerking opgestart rond de regionale reclamewerving. Ook met West-Vlaamse regionale televisiezenders is er een constructief gesprek geweest.

De performantiemaatstaf in verband met opleidingen werd inderdaad niet gehaald, al heeft 85 percent van de medewerkers in een periode van vijf jaar een opleiding gevolgd. De VRT hecht veel belang aan leren over de job, maar een traditionele opleiding is daarvoor niet het enige middel. De VRT heeft ervoor gekozen om vooral in te zetten op de coaching van medewerkers.

Inzake de deontologische vragen die onlangs gerezen zijn rond onderzoeksjournalistiek, merkt mevrouw De Preter op dat het redactiestatuut toelaat dat medewerkers bepaalde activiteiten ontplooiën buiten de nieuwsdienst. Ze mogen bijvoorbeeld lezingen geven of een boek schrijven. Door die activiteiten mogen ze echter de goede naam en faam van de VRT en de deontologische normen niet onderuit halen. Ze kan zich volledig scharen achter de conclusies van de hoofdredactie dat binnen de openbare omroep de beste omstandigheden kunnen worden gecreëerd voor onderzoeksjournalistiek. De nodige middelen zijn aanwezig en onderzoeksjournalistiek is als een prioriteit omschreven in de beheersovereenkomst.

Voor het gedifferentieerde nieuws op MNM en Studio Brussel worden momenteel vier mensen aangetrokken. Vanaf september zijn er grote veranderingen te verwachten.

In verband met de huisvesting werd geïnformeerd naar de impact van telehuiswerken. Dat gebeurt vandaag thuis of in de regionale omroepgebouwen in Kortrijk, Gent en Hasselt, en nu ook in Leuven. Dat is een efficiënte manier om mensen tijd te laten besparen.

De inkomsten van Ooit gemist en Net gemist dalen inderdaad, ondanks de toenemende digitale penetratie. Dat heeft te maken met het stijgende gebruik van de PVR-functionaliteiten. Inzake de line extensions moet er dus naar andere mogelijkheden worden gezocht.

In de peilingen scoort Radio 2 steevast het best als het gaat om Nederlandstalige muziek. Dat is in overeenstemming met de performantiemaatstaf dat Radio 2 het meest van alle

radiozenders een Nederlandstalig profiel dient te hebben. Er werd geen percentage opgelegd. De veranderde vraagstelling heeft wellicht te maken met de overstap naar een ander onderzoeksbureau.

Het bureau in Den Haag wordt bemand door een journalist en niet door een beleidsmedewerker.

De aandacht voor de kleinere sporten is een van de operationele doelstellingen in de nieuwe beheersovereenkomst. De VRT zal in de toekomst nog steeds life volleybal- en handbalwedstrijden uitzenden, vooral de nationale competitie, maar ook de bekerfinales. De VRT zal ook optreden als host broadcaster voor de Vlaamse clubs in de Champions League volleybal. Voor volgend seizoen gaat het om drie clubs. De thuismatches – dat zijn er minimaal negen – zullen worden gecapteerd. De life uitzendingen zullen te zien zijn op zondagnamiddag, op Canvas. Ook korfbal en badminton zullen occasioneel gecoverd worden.

Met de distributeurs werd een overeenkomst afgesloten rond de lineaire distributie. Over de niet-lineaire distributie is de onderhandeling nog aan de gang. De bezorgdheid van de heer De Coene leeft ook bij de omroepen. De kranten hebben een tijdje geleden hetzelfde meegemaakt. De content van de krantensites wordt samengebracht via Google en daar wordt dan reclame rond geplaatst. Die evolutie komt ook op de televisiemarkt af. Er moet gezocht worden naar middelen om de producenten van content en de kijkers te beschermen tegen dergelijke evoluties.

In de nieuwe beheersovereenkomst zijn er duidelijke streefcijfers rond diversiteit, die moeten gehaald worden tegen het einde van de overeenkomst. In de vorige beheersovereenkomst was dat niet het geval. Het is de bedoeling om deze cijfers stapsgewijs te halen, via tussentijdse doelstellingen. Diversiteit is echter een werk van lange adem. Onderzoek heeft aangetoond dat diverse teams beter functioneren dan homogene. Elke leidinggevende binnen de VRT moet daarvan echter overtuigd raken. Daarbij gaat het om allerlei groepen, en niet alleen om mensen met een andere etnische afkomst. Ook het inschakelen van mensen met een handicap vraagt een grote inspanning van de leidinggevende. Elke doelgroep vereist een andere aanpak. Voor de jonge allochtonen zijn de diversiteitsstages heel belangrijk. Voor mensen met een fysieke beperking moet men in de eerste plaats zorgen voor de toegankelijkheid van de gebouwen.

De heer *Willy Wijnants* bevestigt dat er inzake de financiële toestand in 2011 geen ingrepen zijn geweest die hebben geleid tot grote eenmalige inkomsten. Men dient wel te beseffen dat 2011 een sportarm jaar was. De even jaren zijn namelijk sportrijk en de oneven jaren sportarm. Grote sportevenementen leiden tot meerkosten. Dat betekent dat er nog structurele ingrepen nodig zijn om de volgende jaren break even te blijven. Daarmee werd rekening gehouden in het meerjarenplan en in het ondernemingsplan 2012. Ook de opdracht van de Vlaamse Regering om in de loop van 2012 nog eens bijkomend 3,9 miljoen euro te besparen is opgenomen in de gewijzigde begroting voor 2012.

Het dossier van de huisvesting werd tot nog toe uitsluitend behandeld op basis van rationele afwegingen. Voor de drie mogelijke scenario's werd een cash flow gemaakt tot 2049. Dat komt overeen met de volledige normale economische levensduur van een gebouw. Daarbij werd niet alleen rekening gehouden met de kosten van het bouwprogramma, maar ook met het valorisatiepotentieel van de Reyerssite en met de te verwachten besparingen op de exploitatiekosten van het gebouw. Op basis daarvan is een financiering mogelijk binnen de huidige begroting van de VRT.

De heer Wijnants is er nagenoeg zeker van dat de VRT in de toekomst geen knipperlicht-procedure meer zal moeten invoeren. Op dit ogenblik zit de VRT met zijn 68 miljoen euro

aan advertentie-inkomsten bijna aan het plafond van 68,8 miljoen euro dat in de beheers-overeenkomst werd vastgesteld.

Binnen de line extensions moet elke activiteit in principe een winstmarge van minstens vijftien percent genereren. Dat geldt ook voor de evenementen. Die opgelegde winstmarge werd voor nagenoeg alle activiteiten gehaald.

De overheadkosten stijgen inderdaad, maar in de toekomst zullen ze opnieuw dalen. De huidige eenmalige relatieve stijging van 11,6 naar 12,2 percent heeft te maken met het snoeien van 21 miljoen euro in het aanbod. De kosten van de ondersteunende directies dalen in absolute cijfers. De kosten van de efficiëntietargets die aan de ondersteunende directies werden opgelegd waren immers veel groter dan die van de efficiëntietargets voor het maken van de programma's. Het is overigens niet meer de bedoeling om nog te snoeien in het aanbod. De huidige maatregelen naar aanleiding van de dotatievermindering met 3,9 miljoen euro zijn louter efficiëntiemaatregelen.

Op de pagina's 27 en 32 van het jaarverslag staan inderdaad verschillende cijfers inzake het aantal statutairen. Op pagina 27 is sprake van 762 statutairen, maar daar wordt alleen rekening gehouden met mensen die nog actief zijn en niet met ambtsopheffingen en detacheringen. Ook de statutairen in het Vlaams omroeporkest worden niet meegerekend. Als men wel rekening houdt met deze elementen, dan komt men uit op het cijfer 858 dat vermeld staat op pagina 32.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Bart TOMMELEIN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

DAB	digital audio broadcasting
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
HR	Human resources
HRM	Human resources management
IFRS	International Financial Reporting Standards
PVR	Personal Video Recorder
TOM	Totale ombouw van het VRT-gebouw
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
Var	Vlaamse Audiovisuele Regie
VIAA	Vlaams Instituut voor de digitale Archivering en ontsluiting van Audiovisueel erfgoed
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdequivalent